

Nieuwe Kaart van Nederland

Documentatie GIS bestand

Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland
Maart 2002

Inhoudsopgave

Inleiding		2
Werkwijze		3
Opbouw GIS bestand		5
IMRO		9
Herstructurering wonen	13	
Infrastructuur		16
Natuur en recreatie		17
Provincies		21
Waterschappen	24	
Rijksoverheid		26
Credits		27

Inleiding

De Nieuwe Kaart van Nederland uit 1997 heeft zijn uitwerking gehad, getuige de "schokgolf" die dit in de vakwereld van ruimtelijke ordening, stedenbouw en landschapsontwerp teweeg heeft gebracht. In de 5 jaar die reeds verstreken zijn, is er een hoop veranderd. Een aantal plannen op de kaart is reeds gerealiseerd, terwijl er daarnaast ook weer diverse nieuwe projecten en plannen bij zijn gekomen. Vandaar ook de hoogste tijd voor een update. Deze nieuwe versie heeft in tegenstelling tot de vorige versie een planreikwijdte van 2001 tot 2030. Net als bij de eerste versie wordt er weer uitgegaan van het onderscheid in "harde" plannen, dat wil zeggen de plannen die voor 2010 in een ver gevorderd stadium van de besluitvorming zitten en "zachtere" plannen. De selectie van "harde" plannen is terug te vinden op de wandkaart die een beeld geeft van plannen die tussen 2002-2010 tot uitvoering zullen worden gebracht. Een totaaloverzicht van alle plannen (ruim 5000) is opgenomen in het GIS-bestand, de website en de CD-ROM. De CD-ROM laat van de plannen de vier belangrijkste gegevens van het plan zien, namelijk: plannaam, plantype, bronhouder en jaar van uitvoering. Het GIS-bestand (Geografisch Informatie Systeem) biedt de meest uitgebreide functionele mogelijkheden en bevat alle beschikbare plangegevens.

In deze documentatie vindt u achtergrondinformatie over de werkwijze van de Nieuwe Kaart, de opbouw van het GIS-bestand en informatie over het Informatie Model Ruimtelijke Ordening. Op de CD-ROM vindt u ook twee bestanden met informatie over het project DURP (zie ook hoofdstuk werkwijze).

De Stichting

Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland is een initiatief van:
Bond van Nederlandse Stedebouwkundigen en Planologen (BNSP)
Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur (NVTL)
Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (NIROV)

De organisatie bestaat uit een bestuur en een projectbureau.

Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland
p/a NIROV
Postbus 30833
2500 GV Den Haag
info@nieuwekaart.nl
www.nieuwekaart.nl

Disclaimer

De Nieuwe Kaart is gebaseerd op informatie die is aangeleverd door ontwerpbureaus, gemeenten, provincies, en overige (rijks)diensten. Aan de interpretatie en verwerking van deze informatie is uiterste zorg besteed. De Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland is echter niet verantwoordelijk voor de juistheid van deze informatie. Aan de Nieuwe Kaart kunnen geen rechten worden ontleend.

Werkwijze

Inventariseren

“Mogen wij uw plannenkamer even leegzuigen?” In essentie was dat de vraag waarmee De Nieuwe Kaart gemeenten, provincies en rijksdiensten heeft benaderd. Alle plannen die een functionele of morfologische verandering zouden betekenen wilden we graag op de Nieuwe Kaart zetten. Om het enigszins behapbaar te houden zijn daarbij enkele ondergrenzen aangehouden: 50 woningen, 10.000 m2 bruto vloeroppervlak voor kantoren en 10 ha voor bedrijventerreinen en natuurgebieden. Deze keer bevat de kaart niet alleen de concrete en vastgestelde uitbreidingsplannen, maar ook structuurplannen, herstructureringsplannen, waterplannen en –visies, streekplannen, rijksplannen. Ze zijn allemaal bij de bronhouders opgevraagd en ingevoerd in de plannendatabase, samen met de meer concrete plannen voor wonen, werken, natuur en infrastructuur. Door alle plannen op een website te publiceren wordt één van de hoofddoelstellingen van De Nieuwe Kaart heel concreet ingevuld: burgers objectief informeren over alle plannen die er voor hun gebied worden ontwikkeld of zijn vastgesteld.

De vraag naar plannen bleek meer dan eens lastig te beantwoorden. Gemeenten, provincies en rijksdiensten kunnen niet ineens een overzicht geven van alle plannen. Meestal dragen verschillende diensten verantwoordelijkheid voor verschillende plannen of deelplannen. Het overzicht en de samenhang blijkt meestal in het hoofd van een of meer sleutelfiguren te zitten. Dit onderstreept de noodzaak van het initiatief van De Nieuwe Kaart. De behoefte aan een integraal overzicht bestaat immers niet alleen binnen een dienst, maar ook bij de burger. De Nieuwe Kaart heeft zich net als de geëmancipeerde burger aan het loket gemeld voor informatie. Het grote aantal contactpersonen van ca. 2800 weerspiegelt dat deze informatie sterk versplinterd aanwezig is. De Nieuwe Kaart is twee goede samenwerkingen aangegaan voor twee typen plannen, namelijk voor ‘groene plannen’ met de Dienst Landelijk Gebied en voor de infrastructuur uit het MIT (Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport) met het Ministerie van Verkeer & Waterstaat, RWS Meetkundige Dienst.

Digitaal verwerken

Opvallend is dat bij deze ronde zeker de helft van alle plannen als digitaal bestand is ingestuurd. Dat is een duidelijke toename ten opzichte van de vorige kaart waarbij vooral papieren plannen werden aangeleverd. Overigens is het niet zo dat een digitaal plan per definitie gemakkelijker is te verwerken. Elke gemeente en elk bureau lijkt er nog zijn eigen werkwijze op na te houden bij de opbouw van een digitaal bestand. De Nieuwe Kaart heeft bij de opbouw van haar bestand dankbaar gebruik gemaakt van de standaard die voor uitwisselbare ruimtelijke plannen is vastgesteld: Het Informatiemodel Ruimtelijke Ordening. Uit de oogst van De Nieuwe Kaart blijkt dat het gebruik van dit informatiemodel nog in de kinderschoenen staat. Maar tegelijk maakt het eindresultaat van De Nieuwe Kaart duidelijk dat er met een uniforme werkwijze veel winst valt te behalen. Het is toe te juichen dat de Rijksplanologische Dienst in de vorm van het project DURP (Digitale Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen) het gebruik van digitale uitwisselbare plannen wil stimuleren. Voor meer informatie: www.digitale-plannen.nl.

Op deze CD-ROM zijn twee tekstbestanden met meer informatie over dit DURP-project beschikbaar: "Frequently Asked Questions over DURP" (word-document) en een .pdf-bestand "Digitaal raadpleegbare bestemmingsplannen conform IMRO". Op de bovengenoemde website zijn deze en meer informatieve documenten te vinden.

Een opmerking moet nog worden gemaakt over het schaalniveau waarop de verschillende plannen zijn ingetekend. Plannen die door gemeenten zijn aangeleverd, zijn vaak concrete plannen en hebben over het algemeen betrekking op een klein gebied. Deze plannen zijn zo veel mogelijk ingetekend op

een schaal van 1:25.000. Alle overige plannen hebben betrekking op een groter gebied en zijn minder gedetailleerd ingetekend (namelijk op het schaalniveau van een provincie of een landsdeel). Hierdoor kan het voorkomen dat plannen niet precies op de goede plaats in Nederland liggen. Deze plannen zijn globaal ingetekend om op regionaal niveau een gebied mee af te bakenen. Deze plannen moeten dan vooral op dat hogere schaalniveau worden gebruikt.

Controleren

De concept-kaart is op regionale ateliers voorgelegd aan de plannenmakers die informatie hadden aangeleverd. Op deze goedbezochte bijeenkomsten bleek dat er veel opmerkingen waren te maken over de gebruikte ondergrondkaart: deze was dermate verouderd dat hij op veel plaatsen geen juist beeld gaf van de actuele situatie. Uiteindelijk is als ondergrond voor Nieuwe Kaart-producten gekozen voor het gebruik van de TopMap die een 'redelijke actualiteit' heeft (hier en daar tot 4 jaar oud). Deze kaart is in een eigen kleurstelling gebracht om de herkenbaarheid van de plannen op de ondergrond te waarborgen. Als laatste controleslag is er een rondje gemaakt langs de Inspecties Ruimtelijke Ordening (IRO's) om een laatste keer te controleren of er plannen ontbraken op de kaart. Vervolgens is een inspanning gepleegd om de daar genoemde ontbrekende plannen alsnog in de kaart te krijgen.

Opbouw GIS bestand

Onderstaande lagen worden onderscheiden in het GIS bestand. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in attribuuftabellen met en zonder IMRO-codes.

Gemeenten

- Gemeenten_contouren
- Gemeenten_herstructurering_werken
- Gemeenten_herstructurering_wonen
- Gemeenten_infrastructuur
- Gemeenten_natuur_recreatie
- Gemeenten_voorzieningen
- Gemeenten_water
- Gemeenten_werken
- Gemeenten_wonen

Infrastructuur

IJzeren Rijn

- IJzeren_Rijn_contouren
- IJzeren_Rijn_infrastructuur

MIT2001 (Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport)

- MIT2001_contouren
- MIT2001_infrastructuur

MIT2002 (Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport)

- MIT2002_contouren
- MIT2002_infrastructuur

Provincie Noord-Holland

- Prov_Noord-Holland_contouren
- Prov_Noord-Holland_infrastructuur

Zuiderzeelijn

- Zuiderzeelijn_contouren
- Zuiderzeelijn_infrastructuur

Natuur&Recreatie

Concrete projecten

- Concrete_projecten_contouren
- Concrete_projecten_infrastructuur
- Concrete_projecten_natuur_recreatie
- Concrete_projecten_water

Deltanatuur

- Deltanatuur_contouren
- Deltanatuur_natuur_recreatie

Landinrichtingsplannen

- Landinrichtingsplannen_contouren

Programmabeheer

- Programmabeheer_contouren
- Programmabeheer_natuur_recreatie

Randstadgroenstructuur_(RGS)

- RGS_contouren
- RGS_natuur_recreatie

Relatienotagebieden_(RIS)

RIS_contouren

RIS_natuur_recreatie

Strategische_Groenprojecten_(SGP)

SGP_contouren

Bufferzones

Bufferzones_contouren

Belvedere

Belvedere_contouren

Natuur_overig

Natuur_overig_contouren

Natuur_overig_natuur_recreatie

NURG (Nadere Uitwerking Rivieren Gebied)

NURG_contouren

NURG_natuur_recreatie

Veluwerandmeren

Veluwerandmeren_contouren

Veluwerandmeren_natuur_recreatie

Provincies

Provincies_contouren

Provincies_herstructurering_wonen

Provincies_infrastructuur

Provincies_natuur_recreatie

Provincies_voorzieningen

Provincies_water

Provincies_werken

Provincies_wonen

Waterschappen

Waterschappen_contouren

Waterschappen_natuur_recreatie

Waterschappen_water

Waterschappen_werken

Waterschappen_wonen

Rijksoverheid

Bundelingsgebieden

EHS netto

Grondwaterbeschermingsgebieden

Nationale landschappen

Nationale parken

Selectie Belvedere

Selectie Unesco

Windenergie

Toelichting lagen*Gemeenten*

Hieronder vallen alle plannen die door gemeenten zijn aangeleverd, zoals bestemmingsplannen, structuurplannen, structuurvisies, enzovoort. Ieder plan bestaat uit een contour (plangrens) en één of

meerdere functies. Voor de contouren en voor iedere functie (wonen, werken, wonen herstructurering, werken herstructurering, voorzieningen, water, natuur en recreatie, infrastructuur) is een aparte laag aanwezig in het bestand.

Infrastructuur

Deze laag bevat grote infrastructuurprojecten van het Rijk en provincies. Een belangrijk overzicht van de infrastructuurprojecten van de Rijksoverheid (Ministerie van Verkeer en Waterstaat) vormt het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIT). Ieder jaar komt er een MIT uit. In het GIS bestand is zowel het MIT uit 2001 als uit 2002 opgenomen. Ook bij deze infrastructuurplannen bestaat een plan uit een contour en een functie.

Natuur en recreatie

Naast de natuurplannen die zijn opgenomen in de lagen van de gemeenten en provincies heeft er ook een inventarisatie plaatsgevonden door de Dienst Landelijk Gebied (DLG). Dit heeft geresulteerd in een hele reeks aan, vaak landsdekkende, plannen. Van alle plannen is in iedere geval de plancontour opgenomen. Niet alle plannen zijn in een stadium dat ze al nader uitgewerkt zijn. Wanneer dit wel het geval is, dan is dit terug te vinden in de functietabellen (natuur en recreatie, infrastructuur en water).

Provincies

Alle streekplannen, maar ook een aantal regiovisies, is terug te vinden onder het kopje van provincies. De opbouw van lagen is gelijk aan die van de gemeenten.

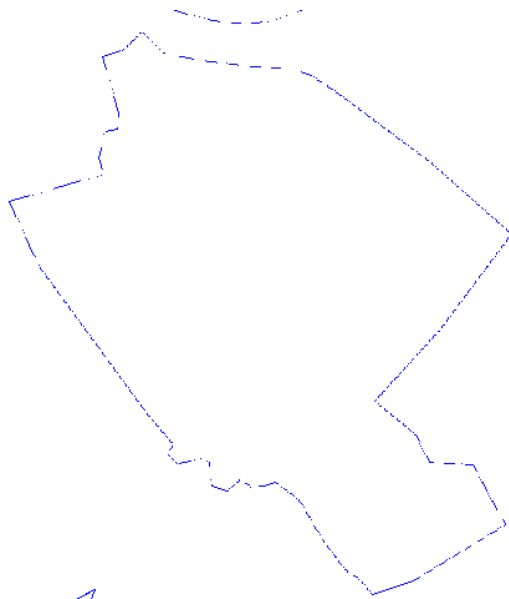
Waterschappen

Ieder waterschap, hoogheemraadschap en zuiveringsschap in Nederland is door de Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland om waterplannen aan te leveren. Het resultaat is terug te vinden onder de kop waterschappen. De opbouw van lagen is gelijk aan die van de gemeenten.

Rijksoverheid

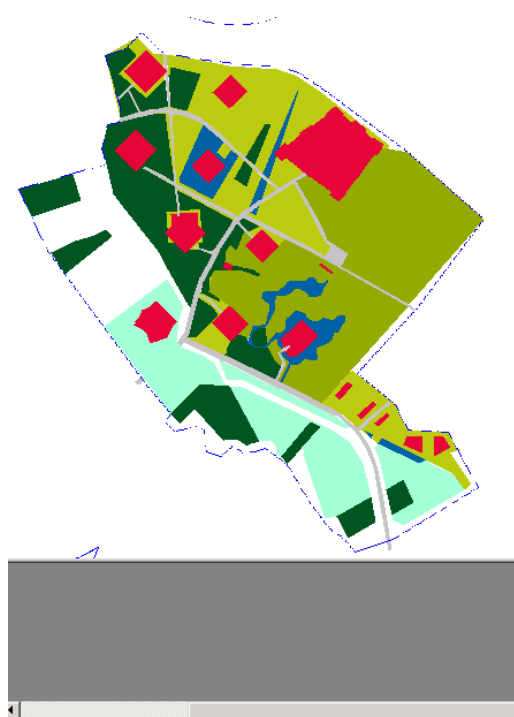
Onder rijksoverheid vallen plankaarten uit deel 3 van de Vijfde Nota. Deze kaarten bevatten alleen plancontouren van de verschillende gebieden.

De meeste plannen zijn opgebouwd uit een contour (de plangrens van het plan) met daarin één of meerdere functies. In de tabel van de contouren zijn algemene gegevens over de plannen opgenomen, zoals de plannaam, de plansoort, de fase in het uitvoeringsproces, enzovoort. Iedere contour heeft een uniek nummer.

Info Tool	
Plannaam:	Landgoed De Haverleij
Gemeentenaam:	's-Hertogenbosch
Provincienaam:	Noord-Brabant
Bronbeheerder:	Paul van Beek Landschappen BNT
Ontwerper:	Soeters Van Eldonk Ponec architecten / Paul van Beek
Plansoort:	gedetailleerd stedenbouwkundig plan (GESP)
Plansoort_vrije_tekst:	
Juridische_planstatus:	vastgesteld
Fase_in_het uitvoeringsproces:	in uitvoering
Toevoeging_datum:	20-09
Startdatum_uitvoer:	2000
Einddatum_uitvoer:	0
Opmerkingen_algemeen:	Een compleet nieuw landgoed aan de oevers van de Maas
Datum_invoer_gegevens_algemeen:	25-09-2001
Ingetekend_opp_in_ha_hele_plan:	233
Uniek_nummer:	0796.14.00
Website1:	http://www.haverleij.nl
Website2:	http://www.soetersvaneldonkponec.nl

Dit unieke nummer komt terug in de tabellen van de functies. In het veld relatie_met_plan(cre) is het unieke nummer opgenomen van de contour waar de functie bij hoort. Per functie zijn specifieke functiegegevens opgenomen, zoals het aantal wooneenheden of de toegankelijkheid van een natuurgebied. Daarnaast zijn ook de algemene gegevens gekoppeld aan de functies.

Info Tool	
Plannaam:	Landgoed De Haverleij
Bestemming:	wonen
Omschrijving_geografisch_object:	functievak
Aantal:	1,000
Eenheid:	aantal wooneenheden
Netto_woningdichtheid:	0
Opmerkingen_wonen:	Het gaat om 'wonen in een kastelen' met de namen: Oeverl
Datum_invoer_gegevens_wonen:	25-09-2001
Ingetekend_opp_in_ha_wonen:	20
Uniek_nummer_wonen:	0796.14.00.01
Relatie_met_plan:	0796.14.00
Gemeentenaam:	's-Hertogenbosch
Provincienaam:	Noord-Brabant
Bronbeheerder:	Paul van Beek Landschappen BNT
Ontwerper:	Soeters Van Eldonk Ponec architecten / Paul van Beek
Plansoort:	gedetailleerd stedenbouwkundig plan (GESP)
Plansoort_vrije_tekst:	
Juridische_planstatus:	vastgesteld
Fase_in_het uitvoeringsproces:	in uitvoering
Toevoeging_datum:	20-09
Startdatum_uitvoer:	2000
Einddatum_uitvoer:	0
Opmerkingen_algemeen:	Een compleet nieuw landgoed aan de oevers van de Maas
Datum_invoer_gegevens_algemeen:	25-09-2001
Ingetekend_opp_in_ha_hele_plan:	233
Website1:	http://www.haverleij.nl
Website2:	http://www.soetersvaneldonkponec.nl

IMRO

Een fundamenteel verschil t.o.v. de oude Nieuwe Kaart van Nederland is dat gebruik is gemaakt van het zogenaamde Informatiemodel Ruimtelijke Ordening (IMRO). Dit is een standaard in de vorm van een algemeen begrippenkader waarmee het mogelijk wordt om (bestemmings)plannen op een uniforme wijze te legenderen. Op deze wijze worden misverstanden waarmee bij de uitwisseling van plannen tussen publieke en private partijen maar al te vaak sprake is, uit de weggeruimd. Voor meer informatie over het IMRO zie www.ravi.nl/standaardisatie/imro en het informatieblad van VROM op www.vrom.nl/docs/digitaleplannen/Werkwijzer_IMRO_DURP.pdf.

Een blik in de keuken van het IMRO

Het IMRO is gebaseerd op een systeem van codes waaraan een omschrijving is gekoppeld. De code is opgebouwd uit een uniek nummer en wordt in het model ook wel aangeduid met de term "idn" wat staat voor identificatienummer. Aan dit nummer kan een bepaalde functie herkend worden. Zo wordt bijvoorbeeld de functie wonen als volgt gecodeerd:

Code	Omschrijving
01	Wonen

Er bestaan echter meerdere vormen op het gebied van wonen. Het zou een verlies aan informatie betekenen wanneer deze uitsluitend als "01" zouden worden gecodeerd. Gelukkig biedt het model hiervoor diverse mogelijkheden. Het model is hiërarchisch opgebouwd, dat wil zeggen dat een functie verder op te delen is. Op deze wijze gaat er geen informatie verloren. Voor wonen ziet dit er als volgt uit:

Code	Omschrijving
01	Wonen
0101	Wonen:niet gestapeld
0102	Wonen: gestapeld

Daarnaast wordt, tot op zekere hoogte, de vrijheid geboden om zelf IMRO-coderingen aan het model toe te voegen. Zo is door de Stichting voor wonen onder andere de legenda-eenheid "landgoederen" als code toegevoegd aan het model:

Code	Omschrijving
01	Wonen
0103	Wonen: bijzondere woonvormen
010351	Bijzondere woonvormen: landgoederen

Uitsluitend de codes 51 tot en met 99 mogen vrij worden gebruikt bij de toepassing van dit informatie-uitwisselingsmodel. Vandaar dat hier gekozen is voor nummer 51.

Op vergelijkbare wijze zijn de overige functies gecodeerd en indien nodig zijn er nog bepaalde coderingen aan het model toegevoegd.

Verklaring veldnamen

In het GIS bestand zijn attribuuttabellen opgenomen met en zonder IMRO-codes. Voor de tabellen met IMRO-codes volgt hieronder een korte toelichting op de codes. Codes met een * zijn door de Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland toegevoegd aan het model. De RAVI beslist bij de periodieke herziening van het model of deze codes worden doorgevoerd in de algemene standaard.

- Loc06 locatie: locatiennaam/plannaam
- Loc01 locatie: gemeente
- Loc09 locatie: provincie
- Gmc0102 gegevensmanagement: de naam van de bronbeheerder
- Gmc0103 gegevensmanagement: de naam van de ontwerper van de verzameling
- Tvg type virtueel gebied/plansoort
- Tvg3099-3199 type virtueel gebied: vrije tekst
- Psc planstatuscode
- Stc status/fase in het uitvoeringsproces
- Omc400201 omvang/waarde code: begindatum
- Omc400202 omvang/waarde code: einddatum
- Gmc0101 gegevensmanagement: datum waarop de gegevens zijn opgenomen in de verzameling
- Gmc0151* gegevensmanagement: website1
- Gmc0152* gegevensmanagement: website2

- Bsc functies: bestemming/functie
- Owc omvang/waarde code
- Idn identificatie
- Cre code voor de relatie met een andere entiteit
- Tgc toegankelijkheid
- Pdc product

Toegevoegde velden

De Stichting heeft nog een aantal velden toegevoegd aan de attributtabelen in het GIS waar geen IMRO-code aan gekoppeld is. Het gaat om de volgende velden.

- Toevoeging_datum
aanvulling op start- en einddatum van uitvoer
waarden: in, na, vanaf, tussen, voor
- Opmerkingen_....
aanvullende opmerkingen
- Ingetekend_opp_in_ha_...
oppervlak van het ingetekende vlak in het GIS
- Netto_woningdichtheid
de netto woningdichtheid zoals deze door de bronhouder is aangegeven
- Werkzaamheden
omschrijving van infrastructurele werkzaamheden

Voor de functie herstructurering zijn de volgende velden toegevoegd:

- Aantal_woningen_aangepakt
- Aantal_woningen_in_plangebied
- Aantal_nieuwe_woningen
- Aantal_te_verbeteren_woningen
- Aantal_te_slopen_woningen
- Aantal_te_verkopen_huurwoningen
- Aantal_woningen_na_herstructurering
- Samenwerkende_partijen
- Oorspronkelijke_bouwperiode

waarden: voor 1945, tussen 1945 en 1970 en na 1970

- Huidige_percentage_huurwoningen
- Toekomstige_percentage_huur
- Omschrijving_fysieke_maatregelen
- GSB-gemeente
waarden: T (wel een GSB-gemeente) en F (geen GSB-gemeente)
- Opp_voor_herstructurering
het oppervlak van bestaande functies voor herstructurering
- Opp_nieuw
het oppervlak toe te voegen functies
- Opp_te_verbeteren
het oppervlak te verbeteren functies

Inhoud velden

Voor de verklaring van de inhoud van de velden zie www.ravi.nl/standaardisatie/imro.

De volgende codes zijn door de Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland toegevoegd.

Aan het veld Tvg:

- 3051 relatienotagebied
- 3052 natuurgebiedsplan
- 3053 nadere uitwerking rivierengebied
- 3151 functievlak
- 3152 zoekgebied
- 3153 herstructurering
- 3154 functielijn
- 3155 landinrichtingsplan
- 3156 te verbeteren vlak/lijn
- 3157 zoeklijn
- 3158 contour
- 3159 ontwikkelingsrichting
- 3160 symbool
- 3161 pijl
- 3251 structuurvisie
- 3255 landinrichtingsplan

De codes 3151 tot en met 3161 beschrijven het geografisch object in het GIS. Hiermee is het mogelijk na te gaan hoe "hard" een locatie is voor een bepaalde bestemming, waarbij een zoekgebied of pijl minder hard is dan een functievlak.

Aan het veld Bsc:

- 010351 bijzondere woonvormen: landgoederen
- 0151 wonen: herstructurering
- 0251 verkeer: lightrail
- 0252 verkeer: hoogwaardig openbaar vervoer
- 032051 natuur en landschap: ehs
- 032052 natuur en landschap: natte natuur
- 032053 natuur en landschap: natuurontwikkelingsgebied
- 032054 natuur en landschap: landschapsontwikkelingsgebied
- 032055 natuur en landschap: ecologische verbinding

- 032056 natuur en landschap: reservaat
- 032057 natuur en landschap: lijnvormige beplanting
- 040251 niet zijnde dienstverlening: windenergie
- 0451 werken: herstructurering
- 122051 waterhuishouding: rivierverruimende maatregelen
- 122151 waterkwantiteit: vasthouden
- 122152 waterkwantiteit: bergen
- 122153 waterkwantiteit: afvoeren
- 122154 waterkwantiteit: gemaal

Herstructurering wonen

Aanleiding

In Nederland is de laatste decennia een ontwikkeling gaande waarbij een steeds groter aandeel van het totale aantal bouwprojecten plaatsvindt in bestaand stedelijk gebied. Dat wordt deels veroorzaakt door het feit dat het aantal nieuwbouwwoningen een naoorlogs dieptepunt heeft bereikt. Daardoor neemt aandeel binnenstedelijke woningen procentueel toe. Daar komt bij dat een groot deel van de in hoog tempo gebouwde naoorlogse woningvoorraad door tal van ontwikkelingen niet meer aan de huidige vraag voldoet en daarom om herontwikkeling vraagt. Vanuit deze achtergrond heeft De Nieuwe Kaart besloten vanaf versie 2.0 ook herstructureringsplannen op te nemen.

Inventariseren van herstructurering

Bij de inventarisatie van alle plannen voor De Nieuwe Kaart zijn alle gemeenten, provincies en tal van andere instanties benaderd. Naast de functies wonen, werken, natuur & recreatie, infrastructuur en voorzieningen is expliciet ook gevraagd naar *herstructureringsplannen*. Deze herstructureringsplannen zijn onderverdeeld in woon- en werkgebieden. Bij de Nieuwe Kaart van Nederland wordt onder herstructurering met name verstaan een aanpassing van de huidige functie. Bijvoorbeeld herdifferentiatie van de woningvoorraad of het revitaliseren van een bedrijventerrein. Ook veranderingen van functie kon worden geregistreerd, bijvoorbeeld een voormalig werkgebied dat wordt getransformeerd tot woongebied. Dit laatste wordt echter niet gezien als wonen-herstructurering, maar gewoon als wonen nieuwbouw.

ISV en MOP's

Voor de financiering van herstructureringsplannen speelt het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) een belangrijke rol. Vanaf 2000 is het ISV in werking. Het ISV is een doeluitkering, gericht op het verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in stedelijke gebieden. Vooralsnog heeft het ISV een looptijd van 10 jaar en is verdeeld in de tijdvakken 2000-2004 en 2005-2009. Voor het tijdvak 2000-2004 is een bedrag van fl. 4,29 miljard onder de rechtstreekse gemeenten en provincies verdeeld.

Er zijn 25 gemeenten die onder het beleid van het Grote Steden en Integratiebeleid (GSI) vallen en daarnaast vijf gemeenten die dat gedeeltelijk doen. Deze G30-gemeenten ontvangen het geld rechtstreeks van het rijk. De andere gemeenten krijgen het geld van de provincies. Naast de ISV-gelden wordt een fors deel van de investeringen opgebracht door particuliere investeerders, zoals woningcorporaties, beleggers en bedrijfsleven.

Om voor subsidie in aanmerking te komen moesten alle G30-gemeenten uiterlijk 1 november 1999 Meerjarenontwikkelingsprogramma's (MOP's) indienen. Aan de hand van 12 prestatie-eisen werden deze programma's getoetst. Voor een zo volledig mogelijk beeld van de herstructureringsopgave in de komende jaren heeft De Nieuwe Kaart er voor gekozen, naast de bij de inventarisatie gevraagde informatie van herstructureringsplannen, ook zelf alle MOP's door te nemen.

Intekenen van gebieden

In de MOP's is als eerste gezocht naar gebieden in de G30-steden waar herstructureringsmaatregelen plaatsvinden. Deze maatregelen kunnen zich op het economische, sociale en fysieke vlak afspelen. Als minimumeis voor opname op De Nieuwe Kaart gold dat binnen het plan in ieder geval maatregelen uit de fysieke pijler aanwezig moesten zijn. Het kan dan bijvoorbeeld om een plan voor sloop, nieuwbouw of renovatie gaan. De minimale grootte van de herstructureringsplannen is gelijk gehouden aan die van nieuwbouwprojecten, en bedraagt dus 50 woningen.

Met het oog op een samenhang van het kaartbeeld van de ingetekende herstructureringsgebieden, is de CBS-wijk-en-buurtkaart gekozen als onderlegger. Elk herstructureringsgebied bestaat op deze manier uit één of meer buurten van deze kaart. Dit heeft tot gevolg gehad dat de herstructureringsgebieden relatief groot op de kaart staan. Het suggereert dat in het hele gebied dingen veranderen terwijl dit meestal maar voor gedeelten het geval is.

Gegevensverwerking

Naast de algemene plangegevens, zoals planfase, planstatus en uitvoeringsdata is een aantal specifieke gegevens met betrekking tot herstructurering verwerkt in de database van De Nieuwe Kaart. Wat de kwantitatieve gegevens betreft kon als eerste het totale aantal inwoners en woningen in het gehele gebied worden ingevuld. Als peildatum hiervoor is het jaar 1999 gekozen. Via het CBS waren het aantal inwoners en het aantal woningen per plangebied uit dit jaar voor De Nieuwe Kaart eenvoudig te achterhalen. De ingetekende gebieden op de Kaart komen immers overeen met de CBS-indeling. Daarna volgt in de database het aantal woningen dat wordt aangepakt. Deze cijfers zijn zo veel mogelijk uit de MOP's gehaald. Voor zover dat per gebied bekend was, zijn ook het aantal nieuw te bouwen, te slopen, te verbeteren, te verkopen woningen en het aantal woningen na de ingrepen ingevuld.

Overzicht ingevulde kwantitatieve gegevens:

Aantal inwoners (1999)

Aantal woningen (1999)

Aantal woningen dat wordt aangepakt

Aantal nieuw te bouwen woningen

Aantal te slopen woningen

Aantal te verbeteren woningen

Aantal te verkopen woningen

Aantal woningen na herstructurering

Vervolgens werd gevraagd de samenwerkende partijen, die betrokken waren bij de totstandkoming van het betreffende herstructureringsplan, in te vullen. Als indicatie van leeftijd van het stedelijke gebied dat wordt aangepakt, werd een verdeling van oorspronkelijke bouwperiode in drie categorieën gemaakt: voor 1945, tussen 1945 en 1970 en na 1970. Vaak betrof de ingreep een verandering van de samenstelling van de woningvoorraad. Om hiervan een indruk te krijgen werd het percentage huurwoningen voor en na de ingreep ook gevraagd. Tot slot was er de mogelijkheid voor uitleg van de fysieke maatregelen en andere opmerkingen. Al deze gegevens zijn aanvankelijk zoveel mogelijk gezocht in alle MOP's van de G30-gemeenten.

Overige gevraagde gegevens:

Samenwerkende partijen

Oorspronkelijke bouwperiode van de wijk/buurt: voor 1945, tussen 1945 en 1970 of na 1970

Huidig percentage huurwoningen

Toekomstig percentage huurwoningen

Evt. Uitleg fysieke maatregelen

Evt. Opmerkingen

Als basis van alle herstructureringsplannen van de G30-gemeenten zijn de MOP's genomen. Niet van alle 30 steden konden alle gevraagde gegevens gevonden worden in deze MOP's. Om de gegevens compleet te maken is contact gezocht met de betrokken gemeenten. In veel gevallen kon via deze weg toch ontbrekende gegevens worden ingevuld.

Controle van de ingetekende gebieden op de Kaart en de verwerkte gegevens was mogelijk tijdens de vier regioworkshops in oktober 2001. Daarnaast is er op 19 oktober 2001 aan alle G30-gemeenten een overzicht gestuurd van alle verwerkte herstructureringsgegevens van die gemeente. Daarbij werd gevraagd de gegevens per gebied te controleren en ze aan te vullen. Een klein aantal gemeenten heeft hierop gereageerd en van die gemeenten zijn de aangevulde gegevens in de database verwerkt.

Infrastructuur

Aanleiding

Behalve plannen voor wonen, werken, natuur & recreatie, herstructurering en voorzieningen worden er op de Nieuwe Kaart van Nederland ook infrastructuurplannen opgenomen. Plannen zoals de Vijfde baan en de Zuiderzeespoorlijn kunnen ook niet ontbreken op de kaart zonder opmerkingen uit te lokken.

In Nederland Distributieland laat infrastructuur mensen en politiek niet onberoerd. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (RWS - Meetkundige Dienst) heeft intern zelf het materiaal verzamelt en op een makkelijk verwerkbaar manier aangeleverd.

Welke infrastructuurplannen?

Het grootste deel van de plannen voor infrastructuur is aangeleverd door gemeenten. Het gaat om lokale en provinciale wegen, metrolijnen en dergelijke. Deze plannen zijn veelal ingetekend als een lijn. Een ander deel van de infrastructuurplannen is de ontsluiting van bedrijventerreinen, woonwijken en dergelijke. Dit type plan is eigenlijk geen apart plan maar één van de functies van een woningbouw, werken, natuur & recreatie plan, deze functies zijn bijna altijd ingetekend als vlak.

Een aparte categorie zijn de infrastructuurplannen uit het *Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIT)*. Het MIT wordt elk jaar op Prinsjesdag gepresenteerd en legt de investeringen van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat vast voor de komende 5 jaar.

Het MIT bevat 3 fasen:

1. Verkenningsfase: er is geld beschikbaar voor verkennend onderzoek
2. Planstudiefase: er is geld beschikbaar voor onderzoek naar alternatieven en inpassing van het project.
3. Realisatiefase: er is geld beschikbaar voor de daadwerkelijke uitvoering.

Plannen uit alle drie de fasen van het MIT worden opgenomen in de Nieuwe Kaart van Nederland. Als er echter bij een plan in de verkenningsfase geen kaart aanwezig is wordt dit plan door Rijkswaterstaat niet meegenomen. Een voorbeeld was de Zuiderzeespoorlijn, deze is uiteindelijk handmatig ingetekend vanaf de pkb-kaart uit het Nationale Verkeer en Vervoersplan NVVP. De plannen uit het MIT worden IMRO-conform aangeleverd door Rijkswaterstaat.

In het GIS-bestand zijn zowel het MIT 2001 als het MIT 2002 aanwezig. Tevens zijn er enkele losse infrastructuurplannen op nationaal niveau ingetekend, namelijk de Vijfde baan, IJzeren Rijn en de Zuiderzeespoorlijn.

Bij plannen die door gemeenten of provincie zijn aangeleverd en die ook in een van de twee MITs staan is alleen de versie uit het MIT ingetekend. (tenzij het tracé afwijkt van het MIT).

Behalve de Zuiderzeelijn zijn er geen plannen uit het NVVP overgenomen omdat voor die plannen nog geen geld beschikbaar is gesteld door het ministerie.

Natuur en recreatie

Aanleiding

De meeste groene plannen die op De Nieuwe Kaart staan, zijn aangeleverd door de Dienst Landelijk Gebied (DLG). Deze plannen betreffen buitenstedelijk gebied en zijn vooral gericht op natuurontwikkeling, reservaatontwikkeling en verbeteren van (agrarisch) landschap. Naast de plannen die DLG heeft verzameld, zijn er ook plannen ingetekend die uit andere bronnen afkomstig zijn, namelijk Belvédère gebieden, Randstadgroenstructuur en Veluwerandmeren.

Werkwijze inventarisatie

DLG heeft een team opgericht met als taak om een selectie van groene plannen te maken voor opname op de Nieuwe Kaart. Als uitgangspunten voor de selectie van plannen heeft DLG de volgende criteria gehanteerd:

- Plannen worden geselecteerd op basis van:
 - Criteria gehanteerd door DNK en aangescherpt door de Begeleidingscommissie (Bcie)
 - Actuele informatie over de stand van zaken van projecten (zoals de SGR-enquête): het gaat om plannen die momenteel voldoen aan de selectiecriteria
- Van geselecteerde plannen wordt de meest recente versie opgenomen in de Nieuwe Kaart, d.w.z. kaartbeeld en achtergrondinformatie.
- Geselecteerde plannen, d.w.z. de meest recente versie van kaartbeeld en achtergrondinformatie, worden niet geactualiseerd naar 'de huidige' situatie.

Op basis van uitgangspunten heeft Bcie aantal selectiecriteria opgesteld. Deze zijn:

- Het gaat om veranderingen in de ruimte (nieuwe functies, herstructurering)
- Omvang van de plannen: > 10 ha
- Worden voor 2010 (tot 2030) uitgevoerd
- De informatie moet openbaar zijn
- Twee niveaus: plankaders en concrete plannen
- Aansluiten bij gegevens die digitaal beschikbaar zijn (o.a. LIN2001, RIS2001)
- Grote brokken (veel ha)
- Ontwikkeling → nieuwe (typen) plannen
- Goedgekeurde plannen
- Plannen in stadsrandzones

De prioriteitstelling van de selectiecriteria is weergegeven in de tabel 1.

Prioriteit	Criteria
1	<ul style="list-style-type: none">• Harde plannen: grote mate zekerheid daadwerkelijke uitvoering• Realisatie rond 2010• Grote plannen (veel ha.)
2	<ul style="list-style-type: none">• Visies• Realisatie rond 2020 en 2030• Kleine plannen

DLG heeft twee typen plannen ingeleverd om op te nemen in De Nieuwe Kaart, namelijk:

1. Plankaders en
2. Concrete plannen.

Plankaders zijn grootschalige plannen, meestal gemaakt of voor het hele land of voor een landsdeel. Plankaders zijn als contouren ingetekend.

Concrete plannen zijn uitwerkingen van plankaders naar een lager niveau. Concrete plannen zijn ingetekend als contouren met daarbinnen verschillende functies.

Het is belangrijk om te weten dat:

- Sommige concrete plannen vallen onder meerdere plankaders.
- Soms concrete plannen uit verschillende plankaders dezelfde naam hebben, maar een andere status.

Het overzicht in onderstaande tabel toont aantallen van in De Nieuwe Kaart ingetekende plankaders en concrete plannen.

Plankader	Bestandstype	Aantal contouren	Aantal concrete projecten	Status plankader	
				Compleet ingetekend	Incompleet, enkele concrete projecten ingetekend
Strategische groen projecten	Analoog	29	19	x	
Landinrichtingsprojecten	Analoog	178	51	x	
Bufferzones	Digitaal	6	6	x	
Relatienota gebieden	Digitaal	971	971	x	
Natte natuur/Deltanatuur	Analoog/Digitaal	18	18	x	
NURG	Digitaal	284	284	x	
GIOS	Analoog	geen	2		x
Reconstructie	Analoog	geen	9		x
Programma Beheer	Analoog	geen	9		x
Randstad Groen Structuur	Analoog	39	39	x	
Belvédère	Digitaal	90	90	x	
Groen-Blauwe Slinger	Analoog	5	5	x	
Veluwerandmeren	Analoog	1	1	x	
Totaal		1621	1504	10	3

Werkwijze van verwerking van DLG plannen

De wijze van verwerking in de technische zin was afhankelijk van de wijze van aanlevering van de plangegevens: analoog of digitaal.

De meeste plankaders zijn in een digitaal formaat aangeleverd door DLG. Concrete projecten zijn meestal in een analoog formaat gekregen.

De meeste concrete plannen zijn van informatie voorzien door ingevulde invulformulieren die Martine Ruiters (DLG) heeft gemaakt. Voor meer informatie kregen we de beschikking over boeken die bij de plannen horen, zodat wij zelf informatie daaruit konden halen.

Over de plankaders hebben wij echter weinig gegevens ontvangen van DLG. Plankaders verschillen in de mate van concreetheid – ze variëren in fase van ‘wettelijk bindend’ tot ‘pilot project’. Dit maakt de betekenis van de plankaders voor De Nieuwe Kaart onduidelijk.

Intekenen van plannen

Van de plannen die door DLG aangeleverd werden, hebben wij alleen de ‘nieuwe’ functies overgenomen. Dit was soms moeilijk te bepalen omdat de plankkaart niet expliciet vertoont wat nieuw is, en het ook uit de tekst soms onmogelijk was dit te achterhalen. Voor bepaalde functies hebben wij verondersteld dat ze nieuw waren. Dit geldt voor natuurontwikkelingsgebieden, reservaten en ecologische verbindingzones.

Er zijn twee vormen gebruikt om natuurplannen in te tekenen: vlakken en lijnen.

Vlakken zijn gebruikt voor natuurontwikkelingsgebieden, bossen, reservaten, zoekgebieden, meren, etc. Lijnen zijn gebruikt voor lijnbeplantingen, ecologische verbindingzones, fietspaden en wandelpaden. Symbolen zijn niet ingetekend.

IMRO codes

In het IMRO zijn bestaande codes voor natuur niet genoeg uitgewerkt om de ‘groene plannen’ voldoende te kunnen beschrijven. Wij hebben daarom nieuwe codes toegevoegd voor de meest voorkomende (dus niet voor alle) categorieën van groen en recreatie in de DLG plannen.

Uiteindelijk is de lijst van codes voor natuur zo geworden:

	IMRO code
Natuur (overig)	03
Bossen	032003
Parken	031004
Waterplannen	032013
Natte natuur (riet, moeras, oever)	032052
Natuurontwikkelingsgebied	032053
Reservaat	032056
Landschapsontwikkelingsgebieden	032054
Zoekgebieden en Ruime jasgebied	3152
Ecologische verbinding	032055
Lijnvormige beplanting	032057
Fietspaden	0212
Wandelpaden	0211

In de plannen van DLG komen enkele typen gebieden voor die wij geen aparte code hebben gegeven. Die hebben wij onder boven genoemde categorieën gebracht. Bijvoorbeeld:

- Een mix van landbouwgebied, natuurontwikkelingsgebied en nieuwe natuur, is onder natuurgebied gebracht.

- Landschapsontwikkeling met open karakter, landschapsontwikkeling met half-open karakter en Landschappelijke verbindingzone zijn onder Landschapsontwikkelingsgebieden gebracht.
- Natuurvriendelijke oever, oeverbescherming, rietoever zijn onder natte natuur gebracht.
- Fauna passage en faunavoorziening zijn onder ecologische verbindingzone gebracht.

Het IMRO codering systeem toonde een substantieel gebrek aan codes voor landelijk gebied en recreatie. Deze codes zijn sterk gebaseerd op DLG-plannen. De provinciale en gemeentelijke plannen hebben een andere terminologie en andere typen groene gebieden. Om in een complete IMRO codering voor de groene plannen te voorzien moet een bredere actie tot stand komen waarbij DLG, provincies en gemeente samen tot een terminologie en daarop gebaseerde IMRO codering zouden komen.

Provincies

Aanleiding

Eén van de lagen van de Nieuwe Kaart (DNK) versie 2.0 zijn de provinciale plannen. Dit zijn de streekplannen en de Provinciale Omgevingsplannen (POP), maar ook een aantal regiovisies. Binnen deze plannen wordt het ruimtelijk beleid voor de komende tien tot twintig jaar op bovengemeentelijk en provinciaal niveau gepresenteerd. In tegenstelling tot de lokale plannen zijn deze beelden vaak abstracter en schetsen zij in de meeste gevallen veel meer het ruimtelijk beeld in hoofdlijnen en -structuren.

Met het opnemen van de streekplannen in De Nieuwe Kaart wordt er dus een extra laag toegevoegd. Deze laag geeft een beeld van de ruimtelijke beleidsintenties voor de komende tien tot twintig jaar. Het biedt daarom een algemeen beleidskader voor de lokale plannen. Vergelijken van de lokale plannen met de plannen op provinciaal niveau wordt hierdoor makkelijker. De verschillende lagen kunnen binnen De Nieuwe Kaart met elkaar geconfronteerd worden. Hierin schuilt dan ook vooral de meerwaarde van het opnemen van de provinciale plannen in De Nieuwe Kaart. Het kan laten zien of en zo ja het beleid doorwerkt in de lokale plannen. Daarnaast biedt het opnemen van de provinciale plannen een completer beeld van de ruimteclaims, doordat de planhorizon van streekplannen vaak verder in de toekomst ligt.

Werkwijze inventarisatie

Wat bij de inventarisatie van streekplannen meteen opvalt is de grote diversiteit in de plannen. Ook het verschil in actualiteit valt op. Daarnaast valt op dat alle streekplannen op verschillende manieren vorm worden gegeven. Er worden verschillende benamingen gebruikt. Er is verschil in kleuren, symbolen, tekens etc. Tot slot zijn er provincies waarbij het streekplan opgedeeld is in meerdere deelplannen. Dit geeft vooral problemen om de doelstelling van De Nieuwe Kaart om uniformiteit aan te brengen in de plannen na te streven. Een uniforme legenda is hierdoor moeilijk te verkrijgen. Daarnaast vragen de verschillen om oplossingen omdat veel beleid van verouderde streekplannen al gerealiseerd is en dus niet op De Nieuwe Kaart moet komen. Het kost vaak enige moeite om te achterhalen of ruimteclaims al gerealiseerd zijn. Hetzelfde geldt voor het achterhalen van nieuw beleid zoals bijvoorbeeld streekplanherzieningen, regiovisies en uitwerkingsgebieden.

Uiteindelijk zijn voor alle provincies de streek- of omgevingsplannen ingetekend. Zoals hierboven vermeld, verschilden de aangeleverde digitale formaten sterk. Hieronder volgt een overzicht van het aangeleverde materiaal per provincie.

Provincie	Naam plan	GIS-omgeving	Jaartal	Aantal deelplannen	Uitwerkingsplannen of gebiedsvisies.
Drenthe	Provinciaal Omgevingsplan	Ja	1998	1	Regiovisie Groningen-Assen

	Drenthe				
Flevoland	Provinciaal omgevingsplan Flevoland	Nee	2000	1	Nee
Friesland	Streekplan Friesland	Nee	1994	1	Westergozone (niet ingetekend) A-7 zone (niet ingetekend)
Gelderland	Streekplan Gelderland	Ja	1996	1	Nee
Groningen	Provinciaal omgevingsplan Groningen	Nee	2000	1	Regiovisie Groningen-Assen
Limburg	Provinciaal omgevingsplan Limburg	Ja	2001	1	Nee
Noord-Brabant	Ontwerp Streekplan Brabant	Ja	2001	1	Regiovisie Breda-Tilburg
Noord-Holland	Gooi- en Vechtstreek, Noord-Holland Noord, Kennemerland, Haarlemmermeer/ Schiphol, Structuur ROA.	Nee	Divers	5	Nee
Overijssel	Streekplan Overijssel	Nee	1996	1	Nee
Utrecht	Streekplan Utrecht	Nee	1994	1	Nee
Zeeland	Streekplan Zeeland	Nee	1997	1	Nee
Zuid-Holland	Rijnmond, Zuid, Oost en West.	Deels	Divers	5	Nee

IMRO

De grootste problemen bij het intekenen van de streekplannen is dat het IMRO voor provinciale plannen ontoereikend is. Het biedt weinig categorieën die te gebruiken zijn bij het benoemen van de functieonderdelen van streekplannen. Het IMRO biedt functies die dienst kunnen doen voor bestemmingsplannen. De categorieën zijn dan wonen, werken, natuur en recreatie, infrastructuur en voorzieningen. Terwijl bij streekplannen meer wordt gewerkt met de onderverdeling: stedelijk gebied, bedrijventerreinen en landelijk gebied. Hierdoor zal ook de legenda er anders uitzien dan bij de lokale plannen. Oplossingen voor dit probleem zijn niet op korte termijn te verwachten. Er lopen wel diverse initiatieven. In Noord-Nederland zijn de drie provincies (Drenthe, Friesland en Groningen) een standaardisatie voor IMRO voor streekplannen aan het ontwikkelen. Ook de Provincie Gelderland heeft bijvoorbeeld een GIS omgeving die perspectieven biedt voor een meer eenduidige weergave van provinciale

plankaarten. Het verschil met de producten van de provincies is echter dat het product van De Nieuwe Kaart veel eenvoudiger is, doordat alleen de nieuwe ontwikkelingen worden opgenomen. Voor De Nieuwe Kaart betekent dit concreet dat De Nieuwe Kaart wel conform het IMRO voor bestemmingsplannen wordt ingetekend, maar niet conform een IMRO codering voor streekplannen.

Planverwerking

Net als voor de lokale plannen geldt voor de provinciale plannen op De Nieuwe Kaart dat alleen de beleidsintenties die een fysieke ruimtelijke verandering tot gevolg hebben op de kaart opgenomen worden. De keuze daarin moet zo objectief mogelijk genomen worden. Dit betekent dat er voor die keuzes vaak ruggespraak heeft plaatsgevonden. Niet alleen binnen het NK-team, maar ook met de beleidsmedewerkers van de provincies. Dit ging niet alleen over de vraag of iets wel of niet op de kaart moet komen, maar soms ook in welke vorm. Om eigen interpretatie te voorkomen zijn daarom bijvoorbeeld symbolen (op een originele streekplankaart) ingetekend als symbolen (op De Nieuwe Kaart) en functievlakken als functievlakken. Dit levert een zeer divers kaartbeeld op, wat de overzichtelijkheid niet altijd ten goede komt. Het roept echter eveneens de vraag op waarom dat kaartbeeld zo divers is. Er wordt nog geen eenduidig verhaal verteld door alle provincies. De wenselijkheid daarvoor spreekt uit De Nieuwe Kaart. Waarom zijn er nog geen eenduidige afspraken over de vormgeving van de provinciale plannen? Ligt daar een taak voor het IPO? Het zou de planinventarisatie in elk geval een stuk eenvoudiger maken. Wat voor effecten heeft het voor de planverwerking? Het gebruik van symbolen, functievlakken, zoeklijnen etc (dus de aanduidingen die rechtstreeks uit de streekplankaarten komen) heeft een aanpassing in de IMRO-codering voor De Nieuwe Kaart tot gevolg gehad. Bij het invulformulier in de diverse functiegroepen is nu bij het type virtueel gebied (tvb) de keuze opgenomen voor symbool, functievlak en dergelijke. Dit maakt het mogelijk om bijvoorbeeld symbolen makkelijk te kunnen selecteren. Ook wordt zo voorkomen dat gebruikers met het oppervlak van symbolen gaan rekenen. Dat zou immers tot onbruikbare uitkomsten leiden.

Er is nu een kaart ontstaan met een grote verscheidenheid aan gegevens, verschijningsvormen en kleuren. Daaraan gekoppeld is een database die redelijk volledig is. Zeker als doorgeklikt wordt naar het vrije veld, waar de originele legenda-eenheden aangegeven zijn. Er ligt nu nog een taak bij het universeel maken van de kaart, zonder dat daarbij de oorspronkelijke informatie uit de streekplannen verloren gaat. Kleuren worden daarvoor bijgewerkt, terwijl symbolen, vlakken, pijlen en dergelijke (verschijningsvormen dus) zoveel mogelijk gehandhaafd zullen blijven. Er is daardoor een universeel kaartbeeld ontstaan, waaruit een legenda gedestilleerd kan worden.

Waterschappen

Aanleiding

Water geniet de laatste jaren een toenemende belangstelling. Dit is mede te 'danken' aan de overstromingen die begin jaren negentig hebben plaatsgevonden. Deze hebben ons doen beseffen dat er meer rekening moet worden gehouden met het water binnen de ruimtelijke ordening. Waterplannen vormen daarom ook een nieuw onderdeel van De Nieuwe Kaart.

Werkwijze Inventarisatie

Er bestaan in Nederland 57 waterschappen die zijn verenigd in de Unie van Waterschappen (www.uvw.nl). Deze Unie heeft het vertrekpunt gevormd bij de inzameling van de waterplannen. Op deze site zijn alle adressen te vinden van de waterschappen, hoogheemraadschappen en zuiveringsschappen. Alle waterschappen zijn benaderd door middel van een algemene brief die ook de gemeenten hebben ontvangen. Deze hebben per waterschap een of meerdere contactpersonen opgeleverd.

De inventarisatie heeft verschillende typen plannen opgeleverd:

1. *Waterstructuurplannen*: Visie van de waterschappen voor de lange termijn (30-50 jaar)
2. *Waterkansenkaarten*: Kaart die aangeeft waar welke gebruiksfuncties mogelijk zijn, daarbij rekening houdend met de waterstaatkundige situatie van een gebied.
3. *Waterbeheersplannen*: Plan dat om de vier jaar dient te worden opgesteld door het waterschap. In dit plan staan de taakstellingen en uitgangspunten waarmee bij het waterbeheer rekening dient te worden gehouden.
4. *Ruimte voor de Rivieren*: Plan voor het gehele rivierengebied waarin de grote rivieren meer ruimte dienen te krijgen voor zowel waterafvoer als ecologisch herstel.
5. *RO-visies*: Een visie opgesteld door een of meerdere waterschappen waarin een aantal ordeningsprincipes worden geformuleerd voor de ruimtelijke ontwikkeling op de lange termijn.
6. *Beekherstelplannen*: Plannen voor het terugbrengen van beken in hun oorspronkelijke staat.

Naast de waterschappen is Rijkswaterstaat een belangrijke leverancier geweest van waterplannen. De plannen die zij hebben aangeleverd, richten zich voornamelijk op de Rijkswateren. Het gaat hierbij enerzijds om plannen in het kader van de 'Ruimte voor de Rivieren regeling' (zie hierboven) en anderzijds om de zogenaamde IRMA-plannen. IRMA staat voor Interreg Rhine-Meuse Activities (Interreg Rijn-Maas activiteiten). Er zijn in totaal 153 (internationale) IRMA projecten. IRMA is een project op Europees niveau voor waterplannen. Gedeeltelijk overlapt dit met de plannen voor "Ruimte voor Rivieren" en "Nadere Uitwerking Rivieren Gebied (NURG)". De IRMA-plannen vloeien voort uit het Deltaplan Grote rivieren. Dankzij IRMA kunnen sommige van die plannen al worden uitgevoerd met Europees geld. Vanwege het concrete karakter van deze projecten zijn ze opgenomen op de Nieuwe Kaart van Nederland (voor nadere informatie zie <http://www.irma-programme.org>).

Ook een aantal provincies heeft een aantal waterplannen ter beschikking gesteld, te weten het waterhuishoudingsplan (Provincie Overijssel) en het plan Grensmaas/Zandmaas (Provincie Limburg). Een aparte vermelding verdient tenslotte het Bureau Stroming BV. Dit is een adviesbureau dat zich specifiek bezighoudt met water- en natuurontwikkelingsprojecten (voor nadere informatie zie www.stroming.nl).

Werkwijze planverwerking

Het intekenen van de waterschapsplannen heeft in het beginstadium tot nogal wat problemen geleid. De coderingen in het Informatie Model Ruimtelijke Ordening (IMRO) voorzagen niet in

specifieke waterfuncties zoals die in de plannen voorkomen. Ter illustratie volgt hieronder een overzicht van de huidige coderingsmogelijkheden:

Waterkering
Waterkering: dijk
Waterkering: dam
Waterhuishouding
Kwantiteit (aan- en afvoer/opslag)
Waterzuivering
Waterzuivering: zuiveringsinstallatie
Waterzuivering: persleiding

Het is met deze coderingen erg moeilijk om legenda-eenheden als "rivierverruiming", "retentiegebieden" en "aanleg geulen" te definiëren. Besloten is dan ook om het IMRO voor de functie water uit te breiden. Dit heeft geleid tot de volgende gebruikte coderingen:

<i>Waterstaatkundige werken</i>	<i>Waterstaat: waterkering</i> <i>Waterstaat: waterhuishouding</i> <i>Waterstaat: kwantiteit (aan- en afvoer/opslag)</i> <i>Waterstaat: kwaliteit</i> <i>Waterstaat: waterzuivering</i>	<i>Waterkering: dijk</i> <i>Waterkering: dam</i> <i>Waterhuishouding: rivierverruimende maatregelen</i> <i>Waterkwantiteit: vasthouden</i> <i>Waterkwantiteit: bergen</i> <i>Waterkwantiteit: afvoeren</i> <i>Waterkwantiteit: gemaal</i>
---------------------------------	---	---

Gebruikte IMRO-coderingen ten behoeve van het thema water

Rijksoverheid

Op het niveau van de Rijksoverheid zijn kaarten uit de Vijfde Nota, deel 3, opgenomen. Wijzigingen in de kaarten bij de kamerbehandelingen zijn nog mogelijk. De aanduidingen op de kaarten betreffen het nationaal niveau en interpretatie ervan is daarom alleen op dat schaalniveau mogelijk. Er kunnen geen rechten aan ontleend worden.

De gebieden die worden onderscheiden zijn:

Bundelingsgebieden

EHS netto

Grondwaterbeschermingsgebieden

Nationale landschappen

Nationale parken

Selectie Belvedere

Selectie Unesco

Windenergie

Voor meer informatie zie www.vijfdenota.nl.

Credits

Stichting De Nieuwe Kaart bedankt alle sponsors die het project financieel mogelijk hebben gemaakt:

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Habiforum, expertisenetwerk meervoudig ruimtegebruik
Rabobank Nederland

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Ministerie van Economische Zaken
Ministerie van Verkeer & Waterstaat
Provincie Noord-Holland
Provincie Zuid-Holland
Provincie Flevoland
Provincie Utrecht
Gemeente Amsterdam
Gemeente Den Haag
Gemeente Rotterdam
Alterra
ARCADIS
Bouwfonds Cultuurfonds
Bridgis
Dienst Landelijk Gebied
Geodan
H+N+S Landschapsarchitecten
MUST Amsterdam
NS Vastgoed
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Shell Nederland
Topografische Dienst Nederland (TDN)
Twynstra Gudde

Initiatiefnemers

Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland is een initiatief van:

- Bond van Nederlandse Stedebouwkundigen en Planologen (bnSP)
- Nederlands Instituut van Ruimtelijke Ordening (NIROV)
- Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur (NVTL).

Bestuur Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland

ir. Joost Schrijnen (Provincie Zuid Holland), voorzitter

drs. Jaap Modder (NIROV), secretaris

ir. Guus van de Hoef (Guus van de Hoef bv), penningmeester

ir. David Louwerse (Louwerse Projectmanagement)

prof. ir. Frank le Clercq (Twinstra Gudde / Universiteit van Amsterdam)

Projectleiding

Jan Kadijk

GIS-coördinatie

Manon van Heusden

Content editor

Peter Dauvellier (Dauvellier Planadvies)

Projectteam Stichting De Nieuwe Kaart van Nederland versie 2.0

Martijn Boekhoff

Paul Chorus

Jasper de Fockert

Renate Goedhart

Bram van der Heijden

Manon van Heusden

Bart Huijbers

Arno van der Most

Kim Nuijen

Inez Popelier

Yigall Schilp

Aleksandra Tisma

Floor van der Wateren

Ludolf de Boer

Frank Druijff

Ilse Giesbers

Roland de Groot

Sietze van Hemmen

Wendy Hildebrand

Pascale de Kok

Rob Nabuurs

Baukje van Nunen

Willem Ridderhof

Ellen Stuiver

Jan Olaf Tjabringa

Eiso Zanstra

De Nieuwe Kaart bedankt de ruim 2.800 helpers die hun medewerking hebben verleend bij het aanleveren van plannen en de totstandkoming van deze Nieuwe Kaart. Daarnaast bedanken wij de volgende externe medewerkers en adviseurs:

Irma Bannenbergh, CO3
Ruby Beltman, Geodan
Aart van de Berg, Theaterinfeite
Jan Brouwer, ABF Research
Michiel Cappendijk, Bridgis
Robbert Coops, Winkelman & Van Hessen bv
Noor Dessing, Dienst Landelijk Gebied
Erik Dietvorst, Provincie Noord-Brabant
Cees Guikers, Bridgis
Pieter Jannink (MUST Amsterdam)
Barend Köbben, ITC Enschede
Lex Koetzier, Interactive Design
Bert van Meggelen, Rotterdam Culturele Hoofstad
Arendjan van der Neut, Geodan
John van Smaalen, Ravi
Johan van de Schuit, Ministerie VROM, RPD
Co van Oogen, RAVI
Johan Osinga, Ministerie VROM, RPD
Michiel Pellenbarg, Kolpron
Coen Raaphorst, Meetkundige Dienst Rijkswaterstaat
Johan van der Schuit, Ministerie VROM, RPD
Douwe Schenk, Ministerie VROM, RPD
Peter Smeets, Alterra
Erik Tedde, Drukkerij Teunissen
Jan van Velzen, Tensing
Lucas Verweij, Bureau Schie
Winfried Willems, Adogis
Jeroen van den Worm, ITC
Judith van Gilst (Communicatiebureau Judith van Gilst)
Matthieu Wijnen, MWEE